

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., fél évre 6 frt., negyed évre 3 frt.
Előfizetők és hirdetői díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethet: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedésében.
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautó szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetők felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Belsőben: Haasenstien és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyilttér sora 20 kr.

Megyei köztörvényhatóság.

quantum vertice ad auras
 Aethereas, tantum radice ad tartara tendit.

II.

Nem a törvényben, nem a szokásban, nem is a választókban van a baj, a tétlenséget és fennakadást sok helyt, nem a körülmények okozzák, hanem legtöbbször a választásoknál követett hibás és eszélytelen eljárás, mi által ép a legalkalmasb és munkaképesb egyének maradtak ki a közérdekű önkormányzati téren szolgáló tisztviselők közül.

Birói hidegséggel és higgadsággal vegye bárki is a szervezés kereszttüteleit tett nyílt óváásokat s minden párt hírlapi közleményeit bírálatra s meggyőződik, hogy aki nem elégtő eredmény nagy részben a szervezés hiányos fogantatásának szüleménye, s nem lehet az ősi, sokszázados, már kipróbált jog a hivatalnokok szabad választása a bűnbakk.

Őseink józan belátását, életapasztalatokban jártasságát hiába tagadja el bárki is, mert államunk sok százados léte, fennmaradása elég bizonyíték arra — őseink akkor alkották a megyei önkormányzatot biztosító törvényeket, a midőn testvéreik, barátai, nemzetünk fiai tarták kezükben a végrehajtó hatalmat; ez volt alapunk, a melyre támaszkodva az 1849. után lábrakapott önkényuralmat végtére is megsemmisíthetők.

Az egyetértés volt legnagyobb erőnk s ezért fájlalunk eléggé alig lehet azt, hogy most a pártviszály jobbaink népszerűtlenné tételére tör, bár ők az egyedüliek, kik az ez utáni veszélyből is partra segíthetik a nemzet viharviselt hajóját.

A történelem az élet oktató mestere s az minket óvatosságra inthetne, megtaníthatna arra, hogy a haza kipróbált bölcssei is halandók, s hogy a meglevőt hiu és lábrándképekért feláldozni nem szabad; a jót nem elég csak ismerni, hanem azt jól végrehajtani a főbölcsesség. Magyarországon alig hiszem, hogy sokan osszák a vizhang írójának azon nézetét, hogy a köztörvényhatóságok tisztválasztási joga eltörölendő. A hazát sokszor megmentő és fenn tartó köztörvényhatósági szerkezet jogait többé ne nyirbáljuk; vegye csak erőteljes független ész és szív, a kit csak hazája szerezte vezérel tetteiben, nemzetünk hajója vezetését kezére, s a hol csak csekély számú értelmiség is képviseli az ország vezérnemzetét, ezt, habár mint minoritást is az állam fenntartása érdekében — csillámló de csalékony elvekért ne áldozza fel.

Az 1870-diki 42-ik t. czikkéből töröltesenek ki a választók jogait korlátozó hiánysoknak felismert pontozatok; a hivatalnokká létel qualificatiója köttessék a munkaerőhöz, gyakorlati képességhez; a ki vezet, rendelkezik, ismerje a vidéket és értelmiségét; s minden hivatalnok a megyének ne csak papiroson, hanem tetteleg is felelős legyen, s azon nemzet, mely honáért, királyáért, szabadságáért annyit áldozott századokon át a közügy oltárán, tudni fog munkaképes, lélekben és testben független törvényhatósági hivatalnokokat választani.

Ámde, ha 30 éves korán is tul a férflut, s a nyolcz századon át érettséget tanusított nemzetet mindenben gyámság alatt tartjuk, s szükségtelenül minden lépéseire, mint gyermekre gondoskodunk, a munkaerőre kimivelhető test, a szellemi tettekre képes ész és lélek is elsatnyulnak, elfásulnak, s midőn közbűbösök lettek a polgárok egyik a másik iránt

közömbösek lesznek egyszersmind a közérdek, a haza jólléte iránt; ez az állapot pedig nem válhatik sem a kormány, sem a nemzet ügyére.

Nemzetünkéről a legrégibb időtől 1848-ig oly sok szepet, oly sok nagyot jegyeztek fel a történelem lapjai a megyei önkormányzat eredményeül — a mai napig nemzetünk jelesei, államunk hajójának jövőre egyedül lehető vezetői annyira túlhaladnak minden modern doctrinát, hogy már csak a megyei élet oskolájából fennmaradt jeleseinkért — ha súlyos helyzetünkben mint magyar haza akarunk virágzó állapotra jutni s nemcsak tengődni: a megyei önkormányzatot sarkából kiszorítanunk nem szabad; a mint Caesar a Germanokról mondá, úgy mi is a megyei élet vén gárdájának férfairól, meg az ősi köztörvényhatóságokról elmondhatjuk: quantum vertice ad auras Aethereas, tantum radice ad tartara tendunt.

Bécsi világkiállításra előkészületek.

Pesten a „Köztelek” termében m. évi december óta közszemlére vannak kitéve a magyarországi és erdélyi népipar azon tárgyai, melyek a folyó évi bécsi világkiállításra fognak felküldetni, annak befejezte után pedig a tervezett iparmúzeum alapjául fognak szolgálni. A „Köztelek”-ben a gyűjtéssel megbízottak nagy fáradsággal összehalmozdíták mindazt, a mit a magyarországi nép sajátlagos házi ipara eredetű, figyelemre méltó fel tud mutatni, az mit ott együtt látunk, hazánk népipara beszületése fog válni. Ott láthatjuk a kender-, len- és gyapjúipar legváltozatosabb készítményeit, a legszebb himzéseket, a finom arany himzéstől a fehér himzésig. A brabanti csipkék mellett a debreczeni tanyás kulacs, a lepompásabb agyagedények mellett a székely nép kosár- és szalmafonatai, és a három erdélyi népfaj: a magyarok (székelyek), románok és szászok legkülönbözőbb ruha- és ágyneműi, pipere- és ipartermékei vannak felállítva. Faragványok és olomöntvények, hangszerek és házi eszközök, gyönyörű szép szőnyegek és primitív szövetek, valamint a mindezek készítésére szolgáló egyszerű szövőszékek és eszközök ép oly tanulságos, mint érdekes látványt nyújtanak.

A verseny a bécsi világkiállításban való részvételre mind nagyobb mértékűt az egyes nemzetek részéről. Különösen nagyszerű lesz a német birodalom kiállítása; eltekintve azon kedvezményektől, melyeket a világkiállítás főigazgatóság a német kiállítási bizottságnak tett, — az iparpalota és a gépcsarnok közepső része: a köröndöt körülvevő nagy csarnokok több mint fele és négy udvar a német birodalomé, — s melyek a német iparnak imponáló kifejtését engedik meg, a német birodalmi bizottság még roppant épületek és felállítási helységek hozzátelése által fogja emelni a német kiállítás nagyszerűségét. A német birodalom külön költségén építendő kiállítási helységek körülbelül 10 ezer négyzet méter fognak tenni, úgy, hogy összesen 17,762 négyzet méter álland a német kiállítók rendelkezésére. Németország e készülődéseivel szemben

Anglia és Franciaország is a legnagyobb tevékenységet fejtik ki, hogy az eddigi kiállításokon elfoglalt posztójukat megvédjék a veszélyes verseny ellen. Az angol lapok általán csekélylik a kiállításra kivetett összeget (mindössze 6000 font sterling), mely kivált a német birodalmi kormány által a német kiállítási bizottság rendelkezésére bocsátott rendkívüli pénzesegély irányában kedvezőlen ellentétet képez. A „Times” különösen a kis Svajczra figyelmezteti az angol kiállítókat; a kis köztársaság, mely órapárával, zongoráival és tudományos műszereivel már eddig is vetélytárs nélkül áll, most a gyárpárterén is készülvivmányokat tenni, és a lancashirei gyapot árukat, valamint a lyoni selymeket kiszorítani. — Franciaország nem kimél semmi áldozatot,

hogy régi tulsúlyát a bécsi kiállításon is érvényesítse. A francia kiállítói körökben mutatkozó nagy részvét folytán egyrészt a kormány 300,000 frank póthitelét kért a nemzetgyűléstől, másrészt a kiállítási bizottság kénytelen volt számos kiállítót vizsztatásítani, és a bejelentések között általában nagy válogatást tenni. Ennek következménye azután az lesz, hogy Franciaország csak legkötőnőbb iparosai és művészei által lesz képviselve.

Olaszország mindjárt elejétől fogva nagy érdeklődést tanusított a kiállítás iránt, és a kormány már korán gondoskodott róla, hogy a nagy eszmére az egész népet megnyerje, mely czélból a félsziget iparos főhelyein a legjobb sikerrel nyilvános felolvasásokat rendezett. A bécsi kiállítás általában napról-napra nagyobb szerencsét és fényesebbnek ígérkezik. Reméljük, hogy az emberi kultúra élén haladó nagy nemzetek mellett hazánk nem az utolsó helyet foglalandja el.

Oroszország urali bányáiban és kohóiban élénk mozzalom uralkodik, és mindenféle előkészületek folynak a bécsi világkiállításra. Így a Bogoslovik melletti Turjenszki-féle rézbányában, a kuschvai delejvaskő-bányákban és vaskőkohókban, Demidoff herceg nischne-tagilski bányaműveiben, hol a küldendő tárgyak már becsomagoltattak, stb. A jekaterinoszlavi császári kőköszörűdében kalkauszki szürke jaszpiszból hét láb magas vázát készítenek a kiállítás számára. A remek művön már fél év óta 60 ember dolgozik, hogy idejekorán elkészülhessen. Ép oly élénk az érdeklődés az Európán kívüli országokban és gyarmatokon.

Törökország kisázsiai részeiből már megkezdtek a kiállítási tárgyak utnak indítását. Smyrnából magából több mint fél ezer tárgy küldetett már el. Sok nevezetes tárgy, a smyrnai műipar legnevezetesebb termékei, mint a híres szőnyegek és egyéb készítmények, opium stb. csak később fognak Bécsbe szállíttatni.

A hollandi kormány nagy súlyt fektet arra, hogy keletindiai gyarmatai a világkiállításban méltóan képviselve legyenek, s az előmunkálatok a legnagyobb buzgalommal és erélytel folytattatnak. A „hollandi kereskedelmi társulat” valamint a „Nederland” gőzhajózási társulat szállítási kedvezményeket állapítottak meg a gyarmatokból küldendő kiállítási tárgyak számára. A kiállításban részt venni készül

angol gyarmatok közül legfényesebben lesz képviselve Victoria ausztráliai gyarmat. Mint a melbournei osztrák-magyar consuluatús jelenté, a victorai kiállítási bizottság 34 tagból áll, s a londoni nemzetközi kiállítás számára fennálló királyi bizottság megbízott, hogy a gyarmat összes termékeinek bemutatását készítse elő. Új-Zelandban szintén élénken foglalkoznak a kiállítás eszméjével. A kormány a kiállítás előmunkálati költségeire 200 font sterlinget adott. E mindennemű terményekben gazdag szigetéről mindenesetre igen érdekes kiállítás várható. Az új-zelandi csodás föld-, és növényország terményei, a soha eddig Európában nem látott madarak szinompája, a tömörked drágakő, a benszülőttek mesterséges faragványai, valamint egyéb mű- és ipartermékek oly öszképet fognak alkotni, mely mind érdekességre, mind belbecsre nézve képes lesz kiválólag lekötni az európaiak figyelmét.

Az egyiptomi kiállítás 5500 négyzet méternyi területen Egyiptom minden századbeli építészeti emlékeinek utánzatai lesznek szemlélhetők. A régi Egyiptom legméltóbban lesz képviselve a béli hassani sir utánzata által; ez azért tartozik Egyiptom legnevezetesebb műenlékei közé, mert a bejárásnál álló oszlopok a doriai oszlopok ős alakját mutatják. A kalifik korát a legszebb arab stylben épült lakház fogja képviselni. A lakház mellett nagyszerű mecsetek fognak emelkedni, melyek kupoláit 160—180 láb magasra tervezték, a minaretek pedig 250 láb magasságig fognak emelkedni. Az egyiptomi kiállítás háttérét egy jó módu arab földbirtokos teljesen berendezett gazdasága foglalandja el. Az épületek belső díszítésére Ahmed Heggazi Ismael seik, egyike a leghíresebb mestereknek a feliratok szakában érkezett Kairóból Bécsbe. Kairóban már több mint 2000 értékes tárgy van összeírva, melyek az egyiptomi épület és mecsetek belső díszítésére fognak szolgálni. E tárgyak között Európában soha nem látott készítmé-

nyek vannak Chartumból, Sennaar, Dongola, Berbirből, Afrika keleti tengerpartjairól stb.

Vas-házak a világkiállításban. Az európai szárazföld tudvalevőleg eddig még nem igen tudott megbarátkozni a vasszerkezetű házakkal; itt-ott már tettek kísérleteket azok meghonosításával, — Magyarországon is bemutaták ilyenemű házak mintáit, — de eddig kevés eredménnyel. A világkiállítás talán alkalmat fog szolgáltatni az ezen épületek iránt táplált előítélet leküzdésére, mert több kiállítási bizottság vasházakat fog felállítani. Így az angol kiállítási bizottság megbízása folytán Samuel C. Hemming & Compagnie londoni czég, a szétbontható vasházak felállítója több ilyen mintáépületet fog felállítani, és a többi között az angol bizottság elnöke, a walesi herceg számára rendelt pavillon is vasból lesz, sőt kényelem és csín tekintetében az angol park legfényesebb pontját képezendi. Azonkívül ugyane czég az angol munkások számára ugyanily szerkezetű két munkaházat fog építeni 40—40 ember részére. A magyar bizottság által építendő magyar csárda hasonlóképen vasból lesz, szintén a Hemming és Comp. czég által előállítva.

V. K.

Szell Kálmán

a képviselőházban január hó 31-én tartott zárszédének vége.

Azon számításokra vonatkozólag, a melyeket az igen tisztelt képviselő ur arra nézve tesz, hogy most már a vasuti kölcsön azon összegének kamata, melyet a vasutakba beépítettünk, az az államvasutak jövedelme által fedezve van, és a mely számítás szintén eltér azon felfogástól, a mely e részben a pénzügyi bizottságot vezérelte, legyen szabad megjegyeznem, hogy 54 milliót méltóztott felhozni, mint oly összeget, mely már be van fektetve a vasutakba, s miután 3,300,000 frt az államvasutak tiszta jövedelme 1873-ra, tehát a jövedelem már körülbelül fedezi maga a kölcsön kamatát. E számítás nem tartom helyesnek; szabad legyen erre nézve megjegyeznem, hogy igen is 71. végeig, a meddig a hiteles számadási kimutatások szólnak, igenis 54 millió és 800 ezer forintot tett ki azon összeg, mely az államvasutakba beépítettett; de azon töké keresésénél, mely megfeleljen az 1873-ki előirányzatnak, itt megállni nem lehet; mert 1872. is befektetették a vasutakba a vasuti kölcsön hátralévő részei s ez egészen fel lett emészte; továbbá az interkalaris kamat mely szintén a vasutépítési költségeket terhel, jó összeget tesz; ezenkívül az 1872-ki előirányzat szerint a gömöri kölcsön egy része, s a 30 milliónyi kölcsönnek is egy igen jelentékeny része 1872-ben vasutakba van befektetve. Ha mindezeket összevesszük, akkor sokkal nagyobb összeg jön ki, mint a melyet az igen t. képviselő ur említett, t. i. 54 millió; legalább is 78 milliót kell ma már felvinnünk s ez oly összeg, a melynek kamatjára a vasutak jövedelme nem elég. Pedig azon 3,300,000 frt a közlekedési minister budgetje szerint már azon vasutak után van felvéve, melyek az 1872-re előirányzott összegeken is építendők. Így, hogy többet ne említsek, a károlyváros-flumei vonal jövedelme is fel van véve, annak költségei pedig 1872-ben tettelek legnagyobb részben és 1873-ban is fognak fizetelni. Ha tehát számítunk azon alapon, hogy mi van jövedelemként kimutatva 73-ra az államvasutak után és mérlegeljük a terheket, melyeket azon vasutak okoztak, azt hiszem, nem szabad számításunkban 71-nél megállni, hanem tovább kell menni és ekkor a pénzügyi bizottság számítása correctebbnak, helyesebbnek mutatkozik. (Helyeslés.)

T. ház! Nem kívánok, tekintve a tanácskozásnak azon stadiumát, melyben ma állunk, tovább visszatérni az ellenvetésekre, egyes, a vita folyamában tett megjegyzésekre, melyekre a magam részéről is többet tudnék felhozni, a miket azonban majd a részletes vitánál fogok értékesíteni; nem is kívánom számadatokat elősorolásával ismételve fejtegetni, hogy mintegy újból a ház elé állítsam az államháztartás mai állapotát, pénzügyi helyzetét úgy, mint azt az eddigi eredmények viszsztatúrozzik, s mint azt a 73-diki költségvetés élénk állítja. Ez már megtörtént, ezt már a t. ház elég bőven ismeri; legyen szabad csak egy pár

reflexióban összevonni azokat, miket a pénzügyi bizottság jelentésében, mint a 73-ki költségvetés feletti tárgyalásainak eredményét, maga is indigálta, s mik a helyzet megvilágosítására nézetem szerint még pár szóval elmondhatók. (Halljuk! Halljuk!)

A helyzet. t. ház! melyben ma az ország áll, sokban hasonlít azon gazda helyzetéhez, ki, hogy intenzívebb tegye gazdaságát, ki hogy beruházásokat tegyen, ki hogy elmaradt gazdaságát a kor vívmányai és igényeinek színvonalára emelje, nagy áldozatokat vállal, nagy költségekkel és nagy tökékel előteremt az ország számára, hogy a jövedelemnek előteremtését meg tudja, hogy adóképes maradjon: az egy helyes közgazdasági, egy helyes általános politikának feltétlen exigenciája.

Nem szenved kétséget, t. ház! hogy a mily mértékben az állam az egyes polgárok igényeit kielégíti, a mily mértékig gondoskodik az szellemi és anyagi szükségleteiről, a mily mértékben előmozdítja anyagi és szellemi jólétét: ép oly mértékben joga van követelni azokról, hogy contribuáljanak az állam terheire. A kérdés csak az, hogy e contributo igazságos, egyenlő legyen, és fölkeresse a közvagyon azon ágazatait, melyek az állam által jövedelmezőség tekintetében és előnyökben leginkább részesülnek. És ezért a jövedelmek fokozása mindig súlyos, mindig kellemetlen, de igazolható, midőn az állam nagy áldozatok árán hozzájárul a közvagyon, a közértekek emelkedéséhez. Az állam feladata: adni minél többet jó közigazgatás, jó igazságszolgáltatás, közoktatás, közlekedési eszközökben, az anyagi és szellemi élet minden egyéb követelményeiben, s ha többet ad: akkor többet is követelhet, mert többet pótol és ad vissza cserébe azon áldozatokért, melyeket elvett. Az arány legyen helyesen megállapítva és biztosan kitűzve s ne zavarja azt meg semmi, az képezi a pénzügyi politika problémáinak egyik legfontosabbját.

A terhek súlyát maguknak az adóterteleknek nagyságából még megítélni nem lehet; általános anyagi viszonyok azok, melyek e terheknek relatív súlyát meghatározzák. E viszonyokat előbbre vinni, ezeket oda fejleszteni, hogy e súly kisebb legyen: az feladata egy helyes közgazdasági és finansziális politikának. Nemcsak úgy lehet kisebbíteni a terhet, ha azt levesszük azon organismus vállairól, mely azt hordja; magának az organismusnak kell erősíteni és könnyíteni a terhet és sokkal jobb ut ez mint az első, mert a mellett, hogy a teher elviselhetővé válik, azon organismus maga is előhalad, izmosodik, erősödik és kétség kívül tökéletesebbé lesz. (Helyeslés.)

Ép ezért, t. ház! teljesen egyetértek mindazoknak nézetével, kik e házban oly melegen hangsúlyozták azt, hogy nekünk emelkednünk kell és haladnunk minden irányban, és hogy finansziális politikánknak alap- s főkérdése a haladásban rejlik. (Helyeslés jobb felől.)

Haladnunk kell kétségtelenül; az alkotmányos élet már maga productuma a haladásnak s egyúttal a haladásnak örök forrása és előidézője minden irányban. Az igazi haladás nem lehet egyoldalú, mert az egyoldalú haladás, mely a többi irányban rováására törekedik, az állapotoknak fokozatos fejlesztését lehetlenné teszi; de nézetem szerint haladásunkban mégis, — habár nem kívánom, hogy egyoldalú legyen az — főszóval kell tekintet az ország culturalis és közgazdasági érdekeinek előmozdítására.

Ez azon irány, melynek alapeszméje az, hogy szabadság, alkotmány nincs, nem létezhetik, nem állhat fenn mivelttség és vagyon nélkül; ezen irány az, melynek végcélja az országot erőssé, miveltté s vagyonossá tenni, ezen iránynak kiváló kultiválása az, mely a legtermékenyebb és a legmészebbre kiható gyümölcsöket fogja megteremteni pénzügyeink rendezésére nézve is. — Ezen irány ápolása és előmozdításának munkája adjon nekünk találkozást azon versenytéren; melyre a pénzügyminiszter ur felhívta ezen ház mindkét oldalát és minden tagját. Nyerjenek azon munkában, mely ezen versenytéren megindul, azon termékeny, szép és helyes eszmék, melyek e vitában elmondattak, pozitív megvalósulást, és akkor nem csak ezen költségvetési vita, de egész működésünk határozott irányt és eredményeket fog felmutatni, és akkor oda fogunk jutni, hogy nem kell folytonosan az elmúlt dolgok miatt rekrimálnunk és másrészt az elmúlt dolgok miatt mentegetőzve, a multnak fesszét, hanem fordulhatunk a jövő alkotásai felé. Ily irányban haladva az áldás nem fog hiányozni; ily irányban haladva a képviselő ház meg fog felelni legfőbb hivatásának. (Élénk heleslyés jobb felől.)

Ismételve ajánlom azokat, a mik a pénzügyi bizottság általános jelentésében foglaltak a t. ház figyelmébe. (Hosszas általános éljenzés.)

A pesti Carousselnél.

A Caroussel egy nagy vadászatot ábrázolna XIV-dik Lajos korából, s különféle felvonulások, lovas táncok (Quadrillek) rókavadászat, akadályverseny, kettős és négyes fogatok szekerezéséből állna, rococo korbelti brillans costumekben. Lennéne benne urak és hölgyek, vadászok, — kocsisok, kutyahajtók, postások, kürtösök, rókakopók stb. stb.

A paripák, vadász- és kocsilovak kantárzata,

nyergelése és szerszámzata mind a kornak megfelelő volna.

Ez előadásokra a nemzeti lovarda átalakított. A felső emeleti nagy terem a kir. udvar számára páholylyá átalakították, s oldalt lenne a hannoverai kir. hg számára is egy nagy páholy, ki ilyest már megrendelt. Atalában mind külföldről, különösen Bécsből igen sok a megrendelés, mind Pestről is. Vannak, kik 100 főt ígérnek 3 előadásra, s Bécsből 40 ilyen megrendelő érkezett már, pedig még az árak sincsenek meghatározva.

Lent a nagy lovarda hosszoldalait légszeszrózsák, közepét pedig három forgó nap képezné, mi igen brillans világítást nyújtana; a falakat ezenkívül a zászlók, fegyverek és egyéb lovagi jelvények csoportoztatja díszítik. Lenn a lovagiskola keskenyebb végein lennének a lépcsőzetesen emelkedő nyitott páholyok, támlák és zártzsekek sorai Körülbelül 14—1500 ülés. Mindez Lehmann mesteri ügyessége által decorálva bizonyára pompás látványt nyújt.

A mi magát az előadást illeti: három részből áll: 1. Nagy bevonulás; 2. Productio és 3-or buszusás, s 3 este fog tartatni, s egy intézetni, hogy az egyik vasárnap legyen.

Az introductio vadászoktörök vig zenéje kezdené: „Fel, fel friss vadászatra“ stb. mire a lovarda kapui megnyílnának, s be lovagolna 4 piquer, a közrefogott s porázon vezetett kutyákkal; utánuk jönne a vadászoktörök, gyalog hajósok, solymászok s egyéb vadászszemélyzet, kik két oldal fellovagolván, megfelelő állást foglalnának. Erre a kürtök hangja megszűnne; a nagy zenekar egy, ez ünnepélyre szerzett „Pesti Caroussel indulóba“ kezdene, s ennek fölriadó hangjai mellett volna be az uri-vadászszereg lóháton, vadászintőkon stb. — Előli 8 ur és 8 delnő lóháton, XIV. Lajos idejéből rococo costumben; utánuk négy 4-es „chor a bandon“ vendégcsereg, urak hölgyek; a kocsiban postillonokkal és előli lovaglókkal, cselédséggel.

Utánuk 16 lovasvadász, rövid lándzsákkal, vagy kardokkal stb. E csoportok a térség két hosszoldalát végig lovagolva, az előközépen foglalnának állást. Utánuk jönne 8 kettős fogaton az éllel és vadászszereket szállító kétfogatos kocsik; az egyikén boros hordók és töltőgötek, másikon a szakácsok, kukták süteményekkel, és elejtett vadakkal stb.

Fellovagolván az egész tábor, elhallgat a nagy induló; s a vadászoktörök egy „üdvözlő“ intonálnak, mire a vadászszereg háromszor üdvözlő a fens. királyi udvart, s azután az induló imetli megszólalása mellett, azon rendben, mint érkeztek távoznak.

Pár percznyi szünet után, mi alatt besiető lovások a lovarda porondját elegyengetik, felhangzik a jelző vadászsi, s kezdődik a productio.

A zene a quadrille egyik figuráját játsza s lassu vágatásban lovagol be 8 ur és 8 delnő, kik aztán a quadrille-t lovagolják.

E 8 ur és delnő következő lenne: gr. Keglevich István, gr. Károlyi-Csekonics Margit, Taxis Egon hercegnő, gr. Zichy Livia, gr. Eszterházy Alice, Déványi urölgy és Keglevich Róza és Margit comtessek. Urak: gr. Keglevich István, herceg Taxis Egon, gr. Eszterházy Miklós, gr. Szapáry Iván, Kendeffy Árpád, Zichy Lajos, ifj. gr. Almásy Kálmán és gróf Ráday Gida — Ez osztály, pár delnő kivételével, kik még a gyakorlatokban nem vettek részt — szép buzgalmat tanúsított eddig. Ezek eltávoztán, a 8 kettősfogattal kocsizandó tourra a következő fogatok indulnak majd:

Gr. Festetich Pál két saját nevelésű szép pejjel maga hajtja, vis-à-vis-je Szitányi Bernát pejjel lennének gr. Keglevich Gábor által hajtva. Második pár volna Blaskovich Ernő feketéi gr. Károlyi Pista vezetése alatt, miután a tulajdonos, ki különben maga is kitűnő kocsis — aligha működend az előadásban; — e fogattal járnának Harkányi Józsi feketéi — báró Orozy Elek által hajtva. — Következnék két sárga fogat, az egyik gróf Batthyány Elemér, kocsis gróf Bethlen Miklós, miután a fiatal gróf ez időben Párisban lesz; a másik két sárga gróf Andrassy Aladár fogata lenne — hajtva gróf Cziráky János által; a 7-tedik és 8-czadik fogat még nincs kiválasztva; aspiransok: gróf Károlyi Sándor, Wodianer Albert és Cziráky Béla fogatai.

A kettős fogatok evolutioi után egy nagy rókavadászatot ábrázoló hajtás következne. Előli 4 vadász kürtös utánuk 4 ostarász (Whippin) és 12—16 kopó, a rákosi falakból, majd 16—24 lovas vadász. A szinkörben különféle akadályok, s nádasok közt egy róka vadászat insceniozottnak. Előli egy ostarász lovagolna be a rókát vonszolva maga után, s mindenféle akadályokon át igyekeznék a kopók elől menekülni, melyek pár perczrel később eresztetnének be, s a szímaton futnának a pseudó róka után. Természetesen nem hiányozna a csaholás, lármák, kürtök, s a lovagló vadászok korlát és árok ugratásai, melyek igen hatásos látványt nyújtandának... Megfogván végre

a kutyák a rókát, egy „Kill in the Open“ végazná be a spectaculomot, minőt a pestiek közül ritkák láthattak s ezután a lármáshad nagyobb része eltávoztán, csak 16 vagy 24 urlovas maradna vissza egy nagy Quadrille, melyben lovak ügyessége mutatná be. Eddig a következő urak gyakorolják magukat e scénára: Bárczay Oszkár h. főhadnagy, Baranyai Pál, b. Splényi Ödön h. főhadnagy, Radvánszky Béla, Jankovich Aladár, b. Prónay Dezső, gr. Festetich Kálmán, gr. Cziráky Béla, Beniczky Gábor h. hadnagy gróf Königs-egg Andor, gróf Zichy Béla, gr. Bissingen Ernő stb.

Ezután a vadászatra urölgyeket, vendégeket szállított 4 fogatu „Chor á bankok“ táncza következne, s mint eddig látjuk, a látványok nem utolsóját fogják képezni e fogatok egy hajtásuk és merész fordulataikkal. Első volna gr. Ráday 4 farkója igaz magyar vérű szellőkönységgel alföldi lovak; melyet maga az ünnepélyt rendező gr. Török ezredes hajt, s hajt oly kitűnően, hogy ha mindegyik lovon külön lovas ülne, a gyeplő kezelés jobban bizonyoson nem menne; meg kell adni, hogy a lovak is szépen összejárnak, s különösen ügyes a gyeplős. Utána gr. Zichy Viktor, a pesti főispán következne 4 jó pejjel; maga hajtja a gróf s pompásan mennek; nevelők: Ezer, Tallér, Pengő, Kettő... Meg is érik. — Gróf Karácsonyi Guidó szürkéi kissé nagyurias tempóban — azon lassan mennek, de majd segít rajtok Gromon Dezső; különben igen szép négy szürke. Legszebb négy ló azonban kétségkívül ifj. Almásy Kálmán négy sötét sárgája, mindenik szép hóhóval; közel 16 markos, kevély járásu, szép fejtarású lovak; kocsisuk az öreg Kun Józsi, kinek kezében úgy mennek, hogy no. E négy fogat kis köréi, nagy köréi, karikái mind olyan szépen sikerülnek alig egy két próba után, hogy öröm nézni.

(P. N.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 11-én.

— **Képletek a színházban.** Közlebből szegyeinkre áldást terjesztő nőegyletünk a árvaház javára a színházban szintén befogja mutatni, azon szép képleteket, melyek a redoutban annyira megnyerték a közönség osztatlan tetszését és megleledését. — Üdvös eszme, bár megtestesülne.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felirata** az erdélyi telekkönyvezés ügyében — a mint értesülünk — a magas minisztérium által kelőleg méltányoltatott — s ez ügyet illetőleg a helyi telekkönyvi igazgatóságához kérdés intézettel az iránt, hogy kellő munkaerő alkalmazása mellett mennyi idő lenne még szükséges arra, hogy az oly régen ohajtott telekkönyvezés egész Erdélyben befejezzék.

— **A „dalkör“** első évi dalestélyének rendezésére most a tisztviselőken kívül egy bizottságot választott. Ez előkészületek ismét kedélyes estével kecsegtetnek.

— **Veres Ferencz** kitűnő fényképészünk a nőegylet által rendezett bálban bemutatott jellemes képleteket egyenként mesteri fényképeivel megfogja örökíteni.

— **2 sz. — 1873. E. v. f.** Értésítés a világiállítási illetékek tárgyában. A világiállítási m. k. biztosság 1282. szám melletti a ténylegnyokat megküldvén, egyszerűsített felszólította a kiállítókat, miszerint a hozzájárulási nyilatkozatot és a czégtábla illetményt (1—2 forint) folyó hó 15-ére mulhatlanul beküldjék. Az eljárás egyszerűsítése tekintetéből bátor vagyok az illető kiállító urakat felkérni, sziveskedjenek a nyilatkozatot és illetményt hozzám mielőbb beszoigáltatni, hogy a kijelölt határidőre a felküldés pontosan megtörténhessen. Irodai helyiség: kültordateza 13 sz. a r. kath. lyceumi nyomda épületében; értekezhetni naponta d. e. 10—1, d. u. 3—6 óráig. Kolozsvárt, 1873. febr. hó 9-én. Gamauf Vilmos, erdélyi világiállítási felügyelő.

— **Elismerésre méltó.** Bogdán István ur, ki mint a dalkör mult évi alelnöke, sokszor tanúsítja a dalkör iránti alaktérségét, most mint választmányi tag, a dalegylet pénztárának 13 frtot adományozott.

— **A „Kelet“** újdondása ugylászik csak hallomás után szokott írni a bálokról, mert különben nem állítaná, hogy túlszót bálban a bályai tisztet k. Biásini Demokosné urasszony egész szeretetreméltósággal végezte, hisz a mint tudva van, báró Kemény Gézáné ő nagysága elvállalta volt és be is tölté a bályai tisztet.

— **A „Vadász és Versenylap“** legutóbbi száma a görényi mult ősi medvevadászatok leírását közli egy érdekes hosszú cikkben gr. Bethlen Gábor tollából. Lövetett e szerint 4 medve és sok más apróbb vad. Részt vettek a vadászatban. Bornemisza Lipót, id. gr. Teleky Samu, ifj. gr. Teleky Samu, gr. Wurmbrand, b. Bornemisza Albert, gr. Lázár Jenő, gr. Bethlen Domokos, két

angol ur, b. Kemény Kálmán, b. Jósika Sámuel, gr. Teleky Géza és a közlő.

— **Paris fölénye.** Egy francia születésű nő házban, ki 16 év előtt egy porosz báróhoz ment férjhez, s azóta Berlinben lakik, a múlt év utolsó napjaiban fényes társaság volt. A beszéd Párisról folyván, a porosz vendégek természetesen igen kicsinylőleg szoltak a lealázott francia fővárosról. „Szegény Páris!” — mondák — mivel; szorosan véve már nem is létezik Páris és tíz év múlva Berlin lesz Európa fővárosa. „Az efféle beszéd rendkívül bosszantotta a házi asszonyt, ki noha porosz bárónő lett, szívében sohasem szűnt meg igaz francia honleány lenni. „En pedig mondom önöknek — jegyzé meg neheztelve — hogy Páris daczára annak mégis mindig Páris marad s hogy Berlin Párisal összehasonlítva, mind örökre csak nagy utálatos falu marad — a vendégek nem késtek a válaszal, míg végre a bárónő a legnagyobb felindulásban felkiáltott: „Fogadást ajánlok önöknek, mely az ügyet el fogja dönteni. Adjanak nekem bármi tárgyat, legyen az akár mi csekély és közönséges és fogadok, hogy Párisban olyasmint fognak belőle készíteni, miről Berlinben még nem is álmodoztak volna. A fogadás megtörtént. Másnap a bárónő egy csinos tokot kapott, melyben egy fehér hajszál volt. Ez egy kissé megzavarta. Mit csináljon e fehér hajszállal? Végre mégis elhatározta, hogy Párisba küldi egy levél kíséretében, melyben lehetőleg körülményesen ismertette a fogadás feltételeit. Pár hét múlva a küldemény visszakerült. A francia iparos a fehér hajszálát egy remek művészettel készült, szintén hajszál finomságú aranyláncba fonta be, melyről egy briliánsokkal ékített érem függött. Ez utóbbi felett feketére zománcozott porosz sas kiterjesztett szárnyakkal volt látható ezen felirattal: „Elsass és Lotharingiát ti csak egy hajszálon tartjátok!” — A kronika nem mondja, hogy a poroszok újabb fogadást ajánlottak volna a bárónőnek.

— **A n.-szebeni önkéntes tűzoltókar** megalakult, egyszerre 200 tag tette le az esküt, hogy polgártársai életét, vagyonát a tűzvész ellen mindég és mindenütt önfeláldozóan védeni kész. Szép részvét.

— **Prágában** 1.200.000 forint alaptőkével részvénytársaság akarnak építeni; 12.000 részvényt bocsátanak ki s ha 6000 aláíró akad, a társulat megalakul.

— **A bécsi zene-egylet** termében a hó 25-én a szegények javára fényes táncvigalmat rendeznek s éjféltkor 6000 nyeregménytárgyat fognak kisorsolni 60 ezer forint értékben.

— **Az amerikai kormány** a bécsi világtárlat tanulmányozása végett 8 amerikai tudóst és 7 munkást fog küldeni.

— **Párisban**, Bonaparte Mathild hercegnőtől hírszerint közelebből: „A rubinos hölgy” című regény fog megjelenni.

— **Pest város** 1370 hold területen fekszik, külsősegei (kertek, földek) pedig 17,491 ¹/₃ holdat tesznek.

— **A bécsi világiállítás** ügye az amerikai senatusban élénk vitát idézett elő. Hat állam kormányzója a senátushoz benyújtott memorandumban Amerika nagyobb mérvű képviseltetését sürgetvén. A külügyi bizottság a megajánlott 100.000 dollár 300.000 kőre emeltetni, melyben egy senator azon aggályát hangsúlyozta hogy Bécsben az amerikai tanálmányait elfogadják tanulni.

— **Táncolni commandora.** Az orosz kormány attól tartván, hogy a varsóiaknak megtiltott nemzeti gyász megújíthatnák a Helena főherceg asszonyért rendelt gyász alkalmából, egy újabb rendőri parancsral táncmulatságokat rendelt el Varsóban.

— **Beküldetett „Nyílt jelentés”** Maros-Vásárhely szab. kir. város polgármestere Borosnyai Pál urhoz, irta Berenczey László. Ara 30 kr. o. é. Szerző a közelebbi választások s az 1848-diki időkből is több eseményt illusztrál s előadja példátlan és méltatlan üldöztetése, vagyoni megkárosíttatása történetét — saját egyéni szempontjából.

— **Criticus tehén.** A „Temps” közlése szerint Hugo Victor egy alkalommal falusi jószágán családja s barátai körében műveiből egy részletet olvasott fel. A közeli legelőről egy tehén az író felé közeledett s hallgatta. Ha Hugó az olvasással felhagyott, a tehén is visszavonult s e jelenet ismétlődött. Hugó ki akarán fogni a tehénen, a felolvasást egyik ismerősére bízta, de biz a tehén nem hallgatta az idegent.

— **A férjhez menetel** vágya egy poplakai nőt alsó-sebesi illetőségű Stojka Opreahoz vonzott, ki mint igazmondó és ördögűző igen jó hirben állott asszonyunk előtt. Az ördögűző a várt vőlegény előállításának feltételül egy csinos menyasszonyi öltözetet, egy kevés haját és 12 frtot követelt. A feltételek asszonyunk elfogadta azon módosítással, hogy 12 frt helyett 4 frt adott zárlalt pénzvisszonyai következtében. Az ördögűző eltávozásakor a nőt a vőlegény megjelenésének reményével kecsgette. De biz se vőlegény, se ördög, se menyasszonyi öltözet nem került vissza.

A rászedett nő talán még most is várná vőlegényét a valea draculuiban, (ördögpaták) ha egy bensősugallat a hatóság megkeresésére nem ösztönzi. A szebeni járásbíróság Stojka urat 14 napi fogságra ítélte. A károsultat pedig kárterítési igényeinek érvényesítése végett a rendes perutjára utasítja.

— **Kétezer-akos** boroshordot készített a kormány a vinkowcei erdők kitűnő bognár fájából, s ki fogja állítani a bécsi világiállításon. Remek bognár kézmű lesz az. Az illető mesterek ingyen kapják hozzá a fát, s a kormány saját költségén gondoskodik felszállításáról, — a világiállításon azonban a bognár mester lesz köteles annak elhelyezéséről gondoskodni: a miért aztán a kiállítás végével a colossalis hordó neki marad.

— **A „Hargita”** című lap az előfizetők hiányában megszűnt.

— **A Hőfuvatagok é. amerikai egyesült államok** éjszak-nyugati részeiben nagy pusztításokat okoznak.

— **Másfél millió frankkal megtöltött zsák** tűnt el január 29. a strassburgi pályaudvarból. A lopás gyanúja egy rövid idő óta alkalmazott hivatalnokot terhelte, ki szintén eltűnt. Az elsőzás-lotharingiai vasutak üzlet-igazgatósága 50.000 frknyi jutalmat tűzött ki a tolvaj fölfedezésére.

— **Uj találmány.** Chersonban kísérletet tettek Cecil kenyérsütő készülékével, melynek segítségével a magból közvetlenül, azaz a nélkül, hogy liszté változtatnák, a legjobb kenyeret állíthatnák.

— **Ajándék a német császárnak.** Róhm M. a német császárnak egy igen oszinosan és művésziileg kiállított koosit ajándékozott.

— **Hónapos retket az év minden szakában** biztosan és gyorsan úgy nyerhetünk ha a retekmagot 24 óráig vízben áztatjuk és zacskókba helyezve a nap melegének kitesszük. Ha a mag (ismét 24 óra múlva) csírázni kezd, egy jól trágyázott porhanyó földdel telt ládába elvetjük és időnként langyos vízzel öntözzük; 5—6 nap elteltével a gyökér már egy kisebb hagyma nagyságáig fejlődik. Kemény tél idején ugyanezen eljárást követjük azon különbséggel hogy a ládát meleg pinczébe helyezzük és egy fedővel borítjuk.

— **Japánban** az európai naptár fogadtatott el, Simu császár év számításainak tekintetbe vételével.

— **A régi „Fremdenblatt”-ot** egy bankconsortium egy millió 200 ezer forintért megvette. Ugyanazon consortium egyidejűleg az arnau papírgyárat is megvette; a két vállalat egy „Elbemühlverein” nevű részvénytársulattá fog átalakíttatni.

A „Kol. Közlöny” eredeti távsürgőnye

Feladott Pestén febr. 11-én d. é. 11 óra — p. Érk. Kolozsvárra febr. 11-én 12 ó. d. u. — p.

A belügyminiszterium költségvetése tegnap befejeztetett; ma kezdetik közlekedési budget tárgyalása. Tisza Lajos határozottan tiltakozik a megállapodás ellen a beruházások terén. Tegnap a belügyminiszterium részéről kijelentetett, hogy az erdélyi csendőrség ügye az országos rendőrség kérdésével együtt fog eldőlni.

Nemzeti színház.

Hétfőn febr. 10-én „A könnyű lovasság” operette 2 felv., zenéjét irta Suppé. A dallamduis kis operette huszáros szövegével és dikcióival, közbeszótt magyaros áriáival jól mulattatta a szép számú közönséget, de még kell jegyeznünk, hogy ezen dalmű nem egész estvére való, az előadásnak pontban fél kilenczkor vége volt s a színházi művezérség hasonló beosztások által a nagyon is műpártoló közönség iránt figyelemmeltséget tanúsít, valamint nem egyszer a szerepkiosztások által annak türelmét tette próbára. Helyén és méltányos lesz vala ezen kis operettel az „Elkényeztetett férj” vagy „Még alszik” című 1 felvonásos kis vigjátékot is adni. — Az előadást illetőleg Szentgyörgyi (huszár őrmester) jó alak volt s éneke is meglehetősen sikerült. Medgyaszai Ilka (Vilma) szépen énekelt áriáival fénypontja volt az előadásnak. Zajonghinak (Hermann) és Dékány Róznak (István huszár kapitány) ez uttal kevés énekelni valójuk volt. Bums polgármester szerepét Marczell szokott precizsióval személyesítette és énekelte. Meg kell említenünk végül a zenekar pontos működését és a határszéli kis szláv várost jellemző szép díszleteket.

Közzgazdaság.

VI.
En nem annyira az Oláhokból hetenként behozott gabona nagy mennyiségét csodálom: mint azt, hogy hetenként megürül a piac.

Kik veszik, kik eszik meg?

1848 előtt is csak ettünk. Az óta meg nem szaporodtunk, hogy ily temérdek idegen gabonára lenne szükség. Nagyobbszerű szesz-gyáraink ha szaporodtak is: de a kis üstökkel főzés apadt. 1848 előtt gabona terményeink, ha nem is egészben, de nagyobb részben fedezték a vidék szükségét; oláhoni termésre csak rossz években szorultunk.

Most néhány év óta, nagyon kevés vidéki, de annál több oláhoni hoznak piacunkra. 1848 előtt, ha a nagyobb gazdaságok őszi jó időbe be szállítottak egy pár száz köböl gabonát: egész télen járt a számtartó, vagy udvari bíró Brassóba, míg vékánként eltudta adni.

En, ezen szembeálló különbségnek okát egyenesen gazdaságunk hanyatlásába látom, s pedig azt mondja a világ: „mindenben haladunk.” Igenis, mindenben, még a szegénység és adósság csinálásban is.

Ritka gazdaság van tökéletesen felszerelve, de talán nincs is, — nemcsak mellékes jövedelmet hajtó — juh, fiatal neveldek marha hibázik, de sok gazdaságban még az elegendő igrás erő is.

Ne éljünk csalódásban! sőt ismerjük el azt, hogy nincs annyi igavonó erőnk, hogy gabonahordás után buza tarlónk alá-szántuk; hogy tavaszi alá való, gyenge erőben lévő földeinknek őszi szántást adjunk.

December közepén az idő folyvást kedvezett a szántásra. Gyümölcsfák egy része másodszor virágzott, s tekintsük meg tavasz alá menendő földeink meg vannak-e szántva?

Hánszor nem történik, hogy forrás által végképpen erőt vesztett trágyánk csak is kaláka segítségével tudjuk kihordani, ha kapunk kalákákat; — ha nem kapunk, marad a kihordás más évre.

Fel van az ily gazdaság szerelve elegendő vonó erővel?

Sokan a felszerelésnél ezt veszik alapul: a mennyi erővel elvégezhetni szit. Mihály előtt két héttel, és utána — két héttel, az őszi vetést: ezen erő elégséges azon gazdaság minden munkái elvégzésére.

Ezen felfogáson csak sajnálkozni lehet. Ily módon felszerelt gazdaság kezelését, jövedelem kézbesítés ígérete mellett — nem merném elvállalni.

Hol a szántóföldek fekvésével, vegyületével természetével megegyező trágya mennyiség előállítására megkívántató házi állatok számáról nincs gondoskodva, ott felszerelésről szó sem lehet.

Igy állnak pedig nagyobbára a rikán-belőli gazdaságok!

Ennek következtében erőtlenedtek el szántóink annyira, hogy a termények nem tudják eltartani a vidéki népet. Takarmányunk nagyon kevés. Elegendő marhát nem tarthatunk. Nyári istállózat fel nem állíthatunk, mivel ugarba nyári takarmányt nem természetünk. Közös csorda tartással veszdünk, s ennek következtében a kevés marháink után nyert trágyának fele a közlegelőn marad.

Ugyan kérdem lehet-e csodálni, hogy ily körülmények közt a brassói piacon nagyon kevés a vidéki eladó gabona, de temérdek az oláhoni?!

Az ily szerencsétlen helyzetben, bérbe és felébe adással kívántak a nagyobb birtokosok segíteni, de nem sikerült.

F. J.
(Folyt. köv.)

A közönség köréből.

Nyílt szó

az „Udvarhely” múlt év 79 száma „Vegyes” rovatában (o) jegy élén megjelent „Egy nevelésügyi botrány”-ra vonatkozólag.

Alólt, ki az 1866-ik év november 1-től 1872 febr. 10-ig törvényes lelkipásztor voltam a székelykereszturi rom. kath. egyház községnak, s mint ilyen rendes igazgatója a r. kath. népis-kolának, ki magam is többször jelentem meg az iskolában még pedig nem csak mint pap, a hitoktatás szempontjából, hanem, hogy általam — miként kezeltek az oktatás — a tanító ur által a többi tantárgyakból is begyőződjem. Ugy hiszem parányi részben bár, de befolytam a jó eredmény által arra, hogy ezen a tanításért úgy szólva épen semmivel sem dotált szegény kántor tanító a magas kormány által — vagy két versen államsegélyben részesíttessék: földhiva érzem magamat jobb tudásom szerint nyíltan kijelenteni, hogy szembe eme csakugyan „botrány cikknek” azon passussával: (a mennyiben az netán a közelmúltva vonatkoznék) „Ez eset t. i. annyi — egész a hihetlenségig terjedő brutalitást hozott forgalomba e tanítóról, hogy ilyennek alkalmazását még a vadak közé is erkölcsileg lehetetlennek tartanók.” következőleg: „megköveteljük, hogy ez ember örökre kitöröltessék azontisztos kar névsorából, melyben annak minden fogyatkozásai és minden gyengéi mellett is csak gyalázatjára

*) E rovatban megjelenő cikkért csak a sajtótartóssággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

foglalhatna tovább is helyet.” — A székelykereszturi r. kath. népiskola tanítója — Bartok Lajos — öt évi, három havi és kilencz napi ottani lelkészkedésem ideje alatt magát úgy is mint tanítót, erkölcsösön, becsületesen viselte; a gyermekeket pontosan elegendő türelem és szelidséggel oktatta, nevelte, még pedig azon időben szép fizetésért: gratis pro Deo et Patria; semmi a hihetlenségig terjedő brutalitást, hogy gyakorolt volna nem tapasztaltam, nem hallottam; sőt daczára az édes mindnyájunkkal többé-kevésbé közös kürtölt fogyatkozások és gyengeségeknek — a gyermekek őt, kivéven netán egy pár malcontant szülőt s gyermeküket, — általán szerették, és év végén a szokásos censurán kielégítő s a magas kormány által kétszeres segélyezésig terjedő eredményt tüntetett föl, — igen, ezen a fogyatkozásokban, gyengeségekben részes és brutalisnak kürtölt szegény, de becsületes tanító.

Ennyit az igazság nevében és azon könnyen fölboszítható közvélemény tanúságára, mely hazánk böleseként eléggé megjutalmazza, a kit megjutalmaz, de meg is bünteti akit megbüntet.

Még csak egyet tisztelt „botrány” közlő (o) ur! En legalább úgy hiszem, hogy a „boszu” mit még a börtönből is száműzött (vajha úgy volna!) ön szerint a humanizmus — megtestesülve ri ki botrány cikkének minden sorából. Jó lenne tehát nem feledni: „medice! cura te ipsum.”

Bereczk 1873 febr. 2-án.

Bálint László, *)
r. kath. lelkész.

Biasini gyorskocsi menetrendje szaporítása

1872. december 15-től.

Kolozsvár és Felvincz között naponta három gyorskocsi közlekedik, még pedig oly berendezéssel, hogy Kolozsvár, M.-Vásárhely és Maros-Vásárhely Kolozsvár között utazók Felvinczen soha se időznek, hanem mind a két irányban rögtön tovább utaznak. Indul Kolozsvárról Felvinczre reggeli 3 és 7 órakor (a hét óras indulás m.-vásárhelyi egyenes összekötés) és délután 4 órakor.

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 5, délutáni 4 és éjjeli 1 órakor (ezen 1 óras indulás Kolozsvárra az egyenes összekötés Marosvásárhelyről).

Egy hely ára 1-ső, közbelső coupe Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza 4 frt — hátulsó coupe, imperial 3 ft 50 kr.

Tordáról Kolozsvárra indul naponta háromszor reggeli 3, 7 és délutáni 6 órakor 1 hely ára 2 frt.

Kolozsvárról, Szamosujvár és Déésre naponta kétszer, reggeli 8 órakor és délután 3 órakor. Déésről Szamosujvár és Kolozsvárra naponta kétszer reggeli 7 és délutáni 1 órakor. Leszállított áron, Kolozsvárról 1 személy első, közbelső coupeba Szamosujvárig vagy vissza 2 ft 30 kr., hátulsó coupe és imperial 1 ft 70 kr. Kolozsvárról Déésig vagy vissza első, közbelső coupe 3 frt, — hátulsó coupe és imperial 2 ft 50 kr.

Minden utas 30 font szabadpodgyaszt vihe magával.

Kibédi Biasini Domokos.

*) Azon igen tisztelt lapszerkesztő urak, kik amaz ismeretes „Egy nevelésügyi botrány”-t közölték, sziveskedjenek az igazság, méltány és egy megtámadott szegény néptanító becsületének érdekében ezen nyilatkozatomat is becses lapjukba fölvenni.

Bálint.

Távíratí tudósítás a bécsi borszéről.

Február 10-ről. 1873 5%, metaliques 69.50 nemzeti kölcsön 72.90. 1860-diki államkölcsön 106. — Bankrészvények 1007. Hitelrészvények 332.75. London 108.90. Ezüst 107.75 Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 8.67 ¹/₂

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79. 50. Temesi 77. — Erdélyi 77. — Horv. Szlaven —.

Felelős szerkesztő Sándor János.

Nyílt tér.

A Temesvári sorshuzáson 8-dik febr. kihuzott számok.

87. 81. 6. 47. 56.

jövő huzás febr. 22.

Közelebbi huzás Budán.

Zárás csütörtök délután.

Borza

m. k. Lotto irodája.

Játék-társulatokba F Ü R S T E D E

nevezetes és kedvelt összeállításai szerint, az első részlet és a bélyegilleték lefizetése mellett minden időben beállhatni.

A magyar- állam- és stanielau sorsjegyek február 15-én, az 1864-ki 100 frtos sorsjegyek mártius 1-én és április 15-én, a salzburgi sorsjegyek mártius 5-én, a hitelsorsjegyek április 1-én sat.

legközelebb leendő huzására

ajánljuk

A 18 résztvevőből álló társulatot

A. csoport évenként 40 huzásal, mely minden Austriában létező állam- és magán-sorsjegyet magában foglal, 25 havi 5 forintos részletfizetéssel, bélyeg 99 kr.

C. csoport 5 hitel sorsjegyre, két 1864-ki 100 frtos, két 1864-ki 50 frtos, 1 Salm-, 1 Pálffy-, 1 Clary-, 1 Genois-, 1 budai-, 1 Waldstein-, 1 Windischgrätz-, 1 Como- és 1 Keglevich sorsjegyre 25 havi 5 frtos részletfizetéssel, bélyeg 99 kr.

D. csoport 5 drb. 1864-ki sorsjegyre, 3 hitel-, 1 1839-ki, 1 Salm-, 1 Pálffy-, 1 Clary-, 1 Genois-, 1 budai-, 1 Windischgrätz-, 1 Waldstein-, 1 Como-, 1 Keglevich-sorsjegyre 25 havi 1 frt. 50 kros részletfizetéssel, bélyeg 37 kr.

S. csoport 1 hitel-, egy 1860-ki 100 frtos-, 1 gőzhajózási-, egy 50 frtos triesti-, 1 Salm-, 1 Clary-, 1 Pálffy-, 1 Genois-, 1 budai-, 1 Waldstein-, 1 Windischgrätz-, 1 Como-, 1 Keglevich-, 1 Rudolf-sorsjegyre 25 havi 3 flos részletfizetéssel, bélyeg 68 kr.

A résztvevők ezen csoportokban a teljesített részletfizetések után az összes sorsjegyek főzsdei árában osztoznak.

Játéktársulatok 20 résztvevő közt!

I. 20 magyar 100 frtos sorsjegyre, 22 havi 6 frtos részletfizetéssel, bélyeg 99 kr. } huzás február 15-én, főnyeremény 100,000 frt.

II. 20 drb. 1839-ki 1/5 sorsjegyre 2 sorozatos sorjeggyel, 16 havi 15 frtos részletfizetéssel, bélyeg 2 frt. 55 kr. }

Számhuzás 1873 mártius 1-én, főnyeremény 220,000 frt.

III. 20 drb. 1839-ki 1/5 sorsjegyre, 1 sorozatos sorjeggyel, 30 havi 8 frtos részletfizetéssel, bélyeg 2 frt. 55 kr. }

IV. 20 drb. 1864-ki 100 frtos sorsjegyre, 24 havi 8 frtos részletfizetéssel, bélyeg 1 frt. 30 kr. huzás mártius 1-én, főnyeremény 200,000 frt.

Megrendelések és részletfizetések postai utalvány által eszközölhetők. A lefizetés tartama alatt minden huzásra játszanak a résztvevők, s annak teljesítése után kap mindenik I-nél egy magyar 100 fortos, II és III-nál egy ötöd 1839-ki és IV-nél egy 1864-ki 100 frtos eredeti sorsjegyet.

Az OSZTR. INDUSTRIAL-BAK

váltó irodája

ezelőtt

FÜRST EDE.

(714)

5—6

Bécs, 1873 február hó.

(Utányomat nem díjaztatik.)

718

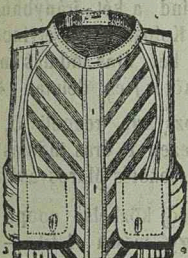
3—3

**Első és legnagyobb bécsi es. k. udvari
fehérmű-gyár**

(692)

RAKTÁR

4—*

képvisei

Tentsch J. B. Segesvárt,

arul nagyban és kicsinyben

legjutányosabb határozott gyári áron:

Vászon férfi ingeket, „Oxford-uri-ingek.”

Chiffon, vagy angol shirting-ingeket, fehérket és színeseket, két gal-
lérral vagy anélkül.

Férfi-gallérokat és kélőket, gatyákat.

Női fehérműket (ezeknél kéri feladni, hogy a nő szikár, tö-
möttebb vagy erősebb természetű-e?)

Vászon-nőingeket.

Nőingeket chiffonból, elegáns kiállítással, nagyon ajánlat ok.

Női gatyákat, finomak, himzéssel és tűzéssel.

Női pongyola-jáklitak, vagy éjjeli felöltőket.

Női pipere-köpenyeket.

Női gallér-chemisetteket és kélőket.

Női szoknyákat, vállakat, zsebkendőket valódi vászonból, francia
battist, battist-clair, gyapott vagy utánzott battistból, stb.

Csecsemő fehérműket

Teljes menyasszonyi készleteket, a leggyorsabbtól a legfino-
mabbig, mint a szerint, mérték és feladás után a leggyorsabbban készítve.

Levélheli megrendelések jótállás mellett pontosan teljesítettek, s az
árt készpénzben lehet beküldeni, vagy a cikkek megkapásakor utánvét által fi-
zetni. Férfi ingek megrendelésénél a nyak bőségének mértéke kéri, centi-
méter szerint, azaz a gomblyuktól a gombig.

Pályázat.

A szamosújvári róm. kath. algymna-
siumnál üresedésbe jött rendes tanári állo-
másra, mely nyugdíj-képességgel jár,
pályázat hirdettetik.

Évi fizetés: 500 frt. o. é.; egyéb já-
rulé: jövedelem a magán tanításból; to-
vábbá 15 évi szolgálat után 50 frt. és 25
évi szolgálat után 100 frt. pótlék.

Tannyelv: magyar.

Pályázni kívánók felszólítanak, hogy
kellő okmányokkal felszerelt folyamodvá-
nyaikat f. é. mártius hó 31-ig be-
zárólag a városi képviselethez czimezve, a
gymnasium igazgatóságához nyújtsák be.

Szamosújvárt, február 1-én 1873.

A gymnasium igazgatósága.

(694)

6—*

Eladó telek.

Kolozsvárt a főtértől csekély távol-
ságra, a májális (házsongárd) utcza 36.
házsám alatti 2 magyar hold területű te-
lek, a rajta levő három külön lakház és
gazdasági épületekkel együtt szabad kéz-
ből örök áron eladó. Értekezhetni
a megirt helyen lakó tulajdonossal.

**Egy hosszú öl tűzifa csak
15 frt.**

682

helyt Kolozsvárt

25—*

Siessen mindenki szükségleteit addig beszerezni,
mig ezen fatömegből tart.

Raktár helyiség barátok-kertje sétaterutca.
Megrendelések **Keresztesy Pál** tulajdonosnál.

„Az erdélyi pincze-egylet Kolozsvárt,”

mint kereskedelmi részvény-társaság második rendes közgyűlése f. é. mártius 1-én
délután 4 órakor a „Kisegítő-pénztár” helyiségében tartatik meg,
melyre a t. cz. részvényesek ezennel, tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság üzleti jelentése.
2. Az 1872-ik évre terjedő zárszámla jóváhagyása, s a számvizsgáló-bizottság
előtti jelentésének előterjesztése, s az osztalék meghatározása.
3. Az alapszabályok által elrendelt választások.
4. A részvényesek netaláni indítványai.

Kolozsvár, február 7-én 1873.

A választmány nevében:

Br. Bornemissza János, elnök.

(*) Azon t. cz. részvényes urak, kik e közgyűlésben résztvenni kívánnak, az
alapszabályokra hivatkozással felkérnek figyelembe venni: miszerint részvényeiket,
az egyleti irodába, (bel-tordautca, 5. sz.) a gyűlést megelőzőleg 3 nappal letenni
méltoztassanak. Öt-öt részvény egy szavazatot ad, azonban, 10 szavazatnál többet
senkisék gyakorolhat.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárúsnál Kolozsvárt megjelent
és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (I.) Ős-, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)

Egy külön kötet világesítő rajzokkal. (36 tábla.)

Irtá Jakab Elek.

118—*

Ára 10 frt.

(327)

E minden tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dícsérgetni és aján-
lani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város és
munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes
t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjesztetni, hogy a nagyszorgalmu és
szakutódos íróba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb
része az ujabkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első
kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne bavarúdni, s a folytatását
minden áron megszerezi magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,
szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.